

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

תאריך: כ"ט כסלו, תשע"ז 29/12/2016

סומן: כ-14-13958

לכבוד

ד"ר אביחי מנדלבלית, עו"ד

היועץ המשפטי לממשלה

משרד המשפטים

נכבדי שלום רב,

הנדון: קריאה להנחות את משרד החקלאות להפסיק לאלתר את

תשלומי הסובסידיה במסלול "חלף פטם"

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") הרינו לפנות אליך כדלקמן:

מכתב זה עניינו בקריאה ליועץ המשפטי לממשלה להנחות את משרד החקלאות להפסיק לאלתר את תשלומי הסובסידיה המועברים במסגרת מסלול הסובסידיה "חלף פטם" – בהעדר בסיס חוקי להעברת הכספים, ולאחר שמשרד החקלאות לא עמד בהצהרתו כי יחדל מתשלומים אלו. כספים אלו מועברים מזה כ-20 שנה על בסיס מכסה לייצור פטמים מ-1996, כאשר בעלי המכסה חדלו מלייצר את הפטמים בפועל ומבלי שנדרשת מהם כל פעולה, והכל ללא הסמכה חוקית (וכניסוחו של משרד החקלאות עצמו: "לפנים משורת הדין") – כאשר עלותם לאורך השנים מוערכת במעל לחצי מיליארד שקלים מהקופה הציבורית.

1. חוק הגליל, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק הגליל") קובע הסדר לפיו מועברים תשלומי סובסידיה לחקלאים בענף הלול (מגדלי פטמים וביצי מאכל) המתגוררים ביישובי הגליל אשר מנויים בתוספת לחוק.¹

2. ואולם, דוח ביקורת שפורסם בחודש יולי 2014 על ידי יחידת הביקורת במשרד האוצר – אגף החשב הכללי² (להלן: "דוח הביקורת") חשף כי קיים מסלול סובסידיה נוסף שאינו נזכר בחוק ושמו "חלף פטם", במסגרתו מועברים החל משנת 1998 תשלומים למי שהיו בעלי מכסות

¹ יצוין כי נכון למועד שליחת מכתב זה החוק עתיד לפקוע בשנת 2017, וככל הידוע לנו מועד פקיעתו טרם הוארך.

² יחידת הביקורת, משרד האוצר – אגף החשב הכללי דוח ביקורת החשבות משרד החקלאות – 2014 (2014).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

יצור פטם בשנת 1996 ומתגוררים בגליל, אף אם חדלו זה מכבר מגידול פטמים – וזאת מבלי שנדרש מהם לעשות דבר, וללא בסיס חוקי להעברת הכספים (להלן: "מסלול 'חלף פטם'").

3. כדברי דוח הביקורת, בסעיפים 3.3.1.1 ו-3.3.1.2:

"לא הומצאה לביקורת אסמכתא, בדבר ההחלטה [...] ליצור את מסלול ה"חלף פטם" ולא ניתן היה לאתר את פרוטוקול ההחלטה. לא ברור לצוות הביקורת, מי הגורם המאשר ומאיזה תוקף ומה ההחלטה כוללת.

"כתוצאה מכך, אין הגדרות ונהלים ברורים, וביצוע המסלול נתון לשיקול דעת הגורמים הרלוונטיים במשרד החקלאות"

• פרק הממצאים הרלוונטי מתוך דוח הביקורת³ מצורף למכתב זה כנספח 1.

4. מדוח הביקורת עלה אפוא כי מזה קרוב ל-20 שנה מעביר משרד החקלאות כספים במסגרת מסלול סובסידיה שאין לו כל בסיס חוקי, ללא הנחיות ונהלים, כאשר כלל לא ברור מכוח איזו סמכות התקבלה מלכתחילה ההחלטה על העברת הכספים ומי הגורם שאישר אותה. בראש פרק ההמלצות הרלוונטי בדוח הביקורת אף צוין: "יש מקום לבחון צידוק קיומו של מסלול ה"חלף פטם".

5. יצוין כי משרד החקלאות הצהיר, בתגובה לדוח מבקר המדינה שנערך בעניין, כי יבטל תשלומים אלו עד לסוף שנת 2015⁴ – אך לפי מידע שהתקבל בתנועה ממועצת הלול ביום 22.5.2016, בתשובה לבקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע"), ברבעון הראשון לשנת 2016 עדיין הועברו לחקלאים אשר נבחרו כ"זכאים" לקבלת הסובסידיה (ללא בסיס חוקי, כאמור) כ-8 מיליון שקלים.

6. בעקבות כך פנתה התנועה לשר החקלאות ביום 30.8.2016 בקריאה להפסיק לאלתר את התשלומים במסלול "חלף פטם". במכתבנו האמור עמדנו על הכשלים שנתגלו בדוח הביקורת וכן בדוח שנערך על ידי מבקר המדינה⁵, ועל הסיבות בגינן יש להפסיק את התשלומים – בין היתר, כיוון שמשרד החקלאות עצמו התחייב לעשות כן. יוער כי כחלוף כמעט ארבעה חודשים טרם התקבל מענה משר החקלאות למכתב זה, חרף מכתב תזכורת אשר נשלח בעניין.

• מכתב התנועה לשר החקלאות ובו פירוט טענותינו מצורף למכתב זה כנספח 2.

³ פרק 3.3. שכותרתו "חלף פטם", עמ' 49 עד 53 לדוח הביקורת.

⁴ משרד מבקר המדינה דוח שנתי 1008 165 (2015).

⁵ שם.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

7. במקביל, פנתה התנועה גם לחשבת הכללית במשרד האוצר, ביום 30.8.2016, בקריאה להורות על עריכת ביקורת המשך בעניין הסובסידיות מכוח חוק הגליל בכלל, ובעניין מסלול "חלף פטס" בפרט. זאת, לאחר שהמלצות דוח הביקורת הקודם טרם יושמו ע"י משרד החקלאות, על אף הצהרותיו בעניין. כמו כן, ביקשנו לקבל את עמדתה הסדורה של החשבת הכללית בעניין המשך העברת הכספים במסלול "חלף פטס" במתכונת הנוכחית, בחלוף כשנתיים מפרסום דוח הביקורת הראשון.

• מכתב התנועה לחשבת הכללית מצורף למכתב זה כנספח 3.

8. ביום 21.11.2016 התקבלה תשובה מטעם החשבת הכללית, בה נכתב כי משרד החקלאות אכן ממשיך להעביר את הכספים במסלול "חלף פטס", וכי נעשתה פנייה מטעם אגף החשב הכללי לקבלת התייחסות משרד החקלאות בדבר הבסיס החוקי לתשלומים אלו. בנוסף, נמסר כי יחידת הביקורת של האגף תבצע ביקורת חוזרת בנושא במהלך שנת 2017.

• תשובת החשבת הכללית מצורפת למכתב זה כנספח 4.

9. יתר על כן, ביום 30.08.2016 פנתה התנועה למשרד החקלאות בבקשה מכוח חוק חופש המידע, לקבלת מסמך המהווה את המקור החוקי מכוחו מעביר משרד החקלאות תשלומים במסגרת מסלול "חלף פטס".

• בקשת התנועה למשרד החקלאות מצורפת למכתב זה כנספח 5.

10. בתשובת משרד החקלאות לבקשתנו, שהתקבלה ביום 18.12.2016 (תוך חריגה משמעותית מן המועד שנקבע בחוק חופש המידע), מודה למעשה משרד החקלאות, במשתמע, כי ההחלטה הראשונית לסבסד חקלאים במסלול "חלף פטס", וכן המשך העברת הכספים במסלול זה לאורך עשרות שנים, נעשו ללא הסמכה בדין וללא בסיס חוקי (ובלשון המכתב: "לפנים משורת הדין"). לתשובה לא צורפה ההחלטה הראשונית על העברת הכספים, כפי שהתבקש, אלא רק הודעה שנשלחה למגדלים בשנת 2005 (כ-7 שנים לאחר תחילת התשלומים)⁶ בה נדרשו המגדלים להצהיר על מגוריהם באזור הגליל. כפי שציינו במכתבנו לשר החקלאות, המצורף כנספח 1 למכתב זה, תנאי זה, ככל הנראה, כלל אינו נאכף בפועל.

• תשובת משרד החקלאות לבקשתנו, על צרופותיה, מצורפת למכתב זה כנספח 6.

⁶ נראה כי ההחלטה המקורית על העברת התשלומים התקבלה ב-1998, לפי האמור בעמ' 49 לדוח הביקורת.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

11. נוכח כלל הכשלים שפורטו לעיל וחוסר שיתוף הפעולה מצד שר החקלאות בעניין – אשר, נזכיר, כחלוף קרוב לארבעה חודשים טרם ענה למכתבנו בנושא מיום 30.8.16 – התנועה קוראת ליועץ המשפטי לממשלה להתערב ולהנחות את משרד החקלאות להפסיק לאלתר את העברת התשלומים במסגרת מסלול הסובסידיה "חלף פטם", בהעדר כל בסיס חוקי לתשלומים אלה ובהתאם להצהרות משרד החקלאות עצמו כי יחדל מתשלומים אלה.

12. נבהיר בשנית כי לא ניתן להשלים עם המצב הנוכחי, בו מועברים כספי ציבור בלא בסיס חוקי, ללא נהלים או הנחיות, בהתאם לשיקול דעתם הבלעדי של גורמים עלומים במשרד החקלאות. לפיכך, התנועה עומדת על כך שיש להפסיק את העברת התשלומים מכוח מסלול "חלף פטם" באופן מיידי, וללא כל שיהוי נוסף.

13. נודה לטיפולך ולתגובתך המהירה, על מנת שנוכל לשקול צעדינו להמשך.

איתמר שחר, עו"ד
מחלקת כלכלה ומחקר

בכבוד רב,

גל קוניטי
רכוזת מחלקת כלכלה ומחקר

3.3. חלף פטם

3.3.1. ממצאים

3.3.1.1. לא הומצאה לביקורת אסמכתא, בדבר ההחלטה המשותפת של משרד האוצר ומשרד החקלאות משנת 1998, ליצור את מסלול ה"חלף פטם" ולא היה ניתן לאתר את פרוטוקול ההחלטה. לא ברור לצוות הביקורת, מי הגורם המאשר ומאיזה תוקף ומה ההחלטה כוללת.

3.3.1.2. כתוצאה מכך, אין הגדרות ונהלים ברורים, וכיצוע המסלול נתון לשיקול דעת הגורמים הרלוונטיים במשרד החקלאות. לדוגמא:

- לא ברור האם מגדל שעבר למסלול החלף פטם יוכל לחזור למסלול הפטם, במידה וירצה. צוות הביקורת קיבל בנושא זה 2 תשובות שונות מגורמים במשרד החקלאות ומועצת הלול.

- לא ברור האם בעת מכירה של הבית/ נחלה ע"י המגדל לצד שלישי (להלן "הקונה") ישנה אופציה לקונה "להיכנס כנעלי" המגדל (ז"א לקבל גם את זכאותו לסובסידיה).

לדברי סמנכ"ל לייצור בחקלאות, אשר בעבר שימש כמנהל תחום ענפי החי: "סוג זה של סובסידיה תקף אך ורק לאלו שכבר היו זכאים לסובסידיה בפטם".

בפועל, גם מגדלים חדשים "שנכנסים כנעלי" מקבלים סובסידיה חלף פטם.

3.3.1.3. נמצא שבשנת 2011 משרד החקלאות תוקצב (מתוקף חוק הגליל-פטם) בסך של 44,194,427 ₪ להעברה למועצת הלול לטובת סובסידיה למגדלים, אך העביר בפועל סך של 43,662,569 ₪. בקשת התמיכה (במרכב"ה) נותרה פתוחה ובסטטוס "חויב" עד לתאריך 29/01/14 ובעקבות הערת הביקורת נסגרה.

3.3.1.4. בהמשך לסעיף הקודם, הבקשה לשנת 2012 עדיין פתוחה להעברת כספים וטרם נסגרה. הסכומים: המשרד תוקצב בסכום של 46,317,864 ₪ והעביר מתוכו למועצת הלול סך של 42,812,443 ₪. הנ"ל נכון לתאריך 11/03/2014.

נציין שלבקשת התמיכה לא היה שימוש לאחר ה-12/12/2013. נמצא כי, בניגוד לאמור חוק הגליל, היישוב לוטם שבעבר היה קיבוץ ממשיך לקבל מכסת סובסידיה של קיבוץ-500 טון בשנה, במקום שכל משק ביישוב יקבל מכסת סובסידיה אישית (עד 50 טון) בדומה לשאר היישובים.

נמצא כי בהודעה מיום 15.05.2005, סעיף 3 נרשם: "חלף סובסידיה ישולם רק בתנאי שהמגדל מתגורר בפועל ברציפות ובקביעות במרום הגליל". בפועל, כאשר זכאי "נתפס" שאינו גר ביישוב, תשלומי הסובסידיה מוקפאים לאלתר, אולם מרגע שהזכאי חוזר ליישוב "משתחררים" תשלומי הסובסידיה. לדעת צוות הביקורת, שחרור של תשלומי הסובסידיה הינם בניגוד לאמור בהודעה המחייבת התגוררות רציפה וקבועה ביישוב. (נספח 28)

נמצא כי אין התאמה בין סכום הכסף שמועבר ממועד החקלאות אל מועצת הלול לבין סכום הכסף שמועבר ממועצת הלול אל המגדלים. הסיבה לחוסר ההתאמה נובע מקיוזים שמבצעת מועצת הלול עבור מגדלים שחייבים כסף למועצה. הסיבות לקיוזי רבות ולא קשורות בהכרח לסובסידיה לדוגמא: קנסות, עיקולים, הסדרי חוב וקיוזים אחרים. (ראה נספח 29)

להלן תוצאות בדיקה שנעשתה בנוגע לסכום הקיוזים:

רבעון	סכום הכסף שהועבר ממועד החקלאות למועצת הלול (בש"ח)	סכום הכסף שהעבירה מועצת הלול למגדלים (בש"ח)	סה"כ סכום הקיזים (בש"ח)
Q4-2011	9,927,844	9,535,600	-392,244
Q3-2012	10,468,598	10,159,150	-309,448
Q1-2013	10,066,909	9,634,073	-432,836

יש לציין כי האגף לתכנון כלכלי במשרד החקלאות כלל אינו מודע לקיוזים אילו.

נמצא כי תשלום הסובסידיה בפועל נעשה לפני תום הרבעון, כל פעם במועד שונה, והוא נתון ללחץ המגדלים/משווקים (לדוגמא: בתקופות של חגים הכסף מועבר הרבה לפני תום הרבעון). דבר זה יוצר בעייתיות שכן במידה ומגדל עובר יישוב לפני תום הרבעון, משרד החקלאות אינו דורש את כספי הסובסידיה בחזרה.

יחידת הביקורת
 דוח ביקורת בחשבנת משרד החקלאות – יולי 2014

3.3.1.10. עפ"י נתונים שנלקחו ממערכת המרכב"ה לשנת 2013 תאריכי התשלומים היו כדלקמן:

תאריך התשלום	רבעון
20.2.2013	1
30.05.2013	2
15.08.2013	3

נציין כי בעקבות הערת הביקורת, החל מינואר 2014, הוחלט באגף כי תשלום חלף הסובסידיה יועבר במלואו בתום כל רבעון ולא באמצעו, כפי שהיה נהוג.

3.3.1.11. נמצא כי האגף לתכנון כלכלי במשרד החקלאות אינו עורך בדיקות מעת לעת על מנת לוודא שהתשלום הגיע במלואו למגדלים. מדובר בסכום הנע בין 9-10 מיליון ש"ח לרבעון (בממוצע 40 מיליוני ש"ח לשנה), אשר אינו מבוקר לאחר שעובר למועצת הלול.

3.3.1.12. נמצא כי ישנם 38 מגדלים שזכאותם לסובסידיה הוקפאה ע"י משרד החקלאות. נכון להיום לא הוגשה תביעה להשבת הכספים כנגד אף אחד מהמגדלים. מבירור שערך צוות הביקורת, הסיבה שטרם הוגשו תביעות הינה שינויים בכוח האדם כמחלקה המשפטית. (ראה נספח 30)

3.3.1.13. נמצא כי אגף לתכנון כלכלי עובר עם מסמך שמנחה כיצד לפעול במקרים חריגים. המסמך נמצא בשלב טיוטה ואינו מחייב אף צד (שכן מדובר בטיוטה בלבד). (ראה נספח 31)

3.3.1.14. נמצא כי ישנם מקרים שבהם מועצת הלול ומשרד החקלאות אינם מקפידים על אותם נהלים, לדוגמא: במקרה של "כניסה בנעליו" (מצב בו אדם קונה את הנחלה של המגדל ומקבל את מכסתו וזכאותו לסובסידיה) עפ"י מועצת הלול הקונה חייב להגיש 3 אישורים מהגורמים הבאים: האגודה השיתופית, הסוכנות היהודית ומקרקעי ישראל, בעוד עפ"י משרד החקלאות מספיק אישור של מקרקעי ישראל.

3.3.1.15. נמצא כי חישוב הסובסידיה למגדלים (במחלקת הנהלת חשבונות במועצת הלול) מועברת באופן אוטומטי מרבעון קודם

לרבעון הנוכחי. מותקים את הזכאים שנפטרו, עזבו, הוקפאו וכו'... ומוציאים דרישת תשלום.

אין בדיקה חוזרת של הנתונים. משמעות הדבר שבמידה ונעשתה טעות בחישוב הסובסידיה בעבר הטעות תיגרר לזמן לא ידוע.

3.3.1.16 נמצא כי משרד החקלאות אינו דורש מהמגדל הצהרת מגורים על בסיס שנחי. מבריקה שערכה הביקורת התקבלו תצהירים בשנים: 2005 (כאשר המגדלים עברו ממסלול הפטם לחלף פטם), 2011 ו-2013.

3.3.1.17 נמצא כי מגדלים ללא חשבון בנק אינם מקבלים את הסובסידיה ממשרד החקלאות מכיוון שאופן התשלום הוא ע"י העברה לחשבון הבנק.

בהסתמך על הוראות תכ"ס מס' 1.6.5 "תשלום באמצעות המחאות", משרד החקלאות (כשיתוף מועצת הלול) צריך לתת מענה למקרים חריגים אילו, ובכפוף לאישור ועדת התריגים שבחשכ"ל, לבחון את האפשרות לרשום המחאה ללא קרוס למגדל. (ראה נספח 32)

3.3.2 המלצות

- 3.3.2.1 יש מקום לבחון צידוק קיומו של מסלול ה"חלף פטם".
- 3.3.2.2 על חשבות המשרד והאגף לתכנון כלכלי לוודא סגירתן של בקשות תמיכה בזמן ולבצע מעבר על בקשות פתוחות מעת לעת כדי למנוע מקרים בהם התחייבויות נותרות פתוחות זמן רב ללא ניצולן.
- 3.3.2.3 יש לבחון את מכסת הסובסידיה ביישוב לוטס ולוודא שהמכסה תהיה אישית ובהתאם לכתוב חוק.
- 3.3.2.4 יש צורך להכין נהלים מלאים (היות ולא קיים פרוטוקול מיום ההחלטה) שיתנו מענה לבעיות חריגות, ולהסדיר את נושא הפיקוח והבקרה על מועצת הלול ועל מגורי המגדלים.
- 3.3.2.5 לדעת צוות הביקורת, הקיזוזים שבין מועצת הלול לבין המגדלים אינם צריכים להיעשות מכספי הסובסידיה, המשווקים מהווים צינור בלבד להעברת הכספים למגדלים.
- 3.3.2.6 יש לבקש ממועצת הלול אישור על העברה בנקאית של כספי הסובסידיה מהמועצה למשווקים/מגדלים באופן חודשי/רבעוני.
- 3.3.2.7 יש להקפיד שקבצי האקסל יהיו נעולים, מפוקחים ומבוקרים על מנת למנוע גישה לא מורשת והימנע מטעויות.

יחידת הביקורת

דוח ביקורת בחשבות משרד החקלאות – יולי 2014

3.3.2.8 בהסתמך על הוראות תכ"ם מס' 1.6.5 "תשלום באמצעות המחאות", משרד חקלאות (בשיתוף מועצת הלול) צריך למת מענה למקרים בהם למגדל אין אפשרות לפתוח חשבון בנק, וככפוף לאישור ועדת החריגים שבחשכ"ל, לבחון את האפשרות לרשום המחאה ללא קרוס למגדל.

2

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

תאריך: כ"ו אב, תשע"ו 30/08/2016

סומן: כ-14-13958

לכבוד

מר אורי אריאל

שר התקלאות ופיתוח הכפר

משרד התקלאות ופיתוח הכפר

נכבדי שלום רב,

הנדון: קריאה להפסיק את העברת הכספים במסגרת מסלול

הסובסידיה "חלף פטם"

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") הרינו לפנות אליך כדלקמן:

מכתב זה עניינו בקריאה לשר התקלאות ופיתוח הכפר להפסיק לא לתר את תשלומי הסובסידיה המועברים במסגרת מסלול הסובסידיה "חלף פטם" – סובסידיה שניתנת לבעלי מכסות ייצור משנת 1996, אשר חדלו זה מכבר מגידול פטמים, אך ממשיכים לקבל תשלום על כך, ועלותה לאורך השנים מוערכת במעל לחצי מיליארד שקלים מהקופה הציבורית. כספים אלו מועברים מבלי שנדרשת כל פעולה ממני שהיה זכאי למכסות לפני עשרים שנה, מלבד רישום מגורים ביישוב שנקבע, ומבלי שנבדק מקום המגורים בפועל. מעבר לכך, כלל לא ברור מקור הסמכות החוקית לתשלומים אלו: מכוח איזו החלטה מועברים הכספים, מיהו הגורם שהחליט זאת והאם הייתה לו סמכות לעשות כן. למרות הצהרותיו של משרד התקלאות למבקר המדינה, ברבעון הראשון של שנת 2016 הועברו כ-8 מיליון שקלים במסגרת מסלול סובסידיה זה. נוכח כל זאת, התנועה קוראת למשרד התקלאות לעמוד מאחורי הצהרותיו ולהפסיק להעביר את הכספים באופן מיידי.

1. חוק הגליל, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק הגליל") קובע הסדר לפיו מועברים תשלומי סובסידיה, תמיכות, לחקלאים בענף הלול, מגדלי פטמים וביצי מאכל, המתגוררים ביישובי הגליל שנבחרו ומנויים בתוספת. תוקפן של החוק, נכון למועד שליחת מכתב זה, מתוארך לשנת 2017, וככל שידוע לנו, טרם הוארך.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

2. בחודש יולי 2014 פרסמה יחידת הביקורת במשרד האוצר – אגף החשב הכללי דוח שכותרתו "ביקורת בנושא סובסידיות במשרד החקלאות" (להלן: "דוח הביקורת"). מהדוח עולה כי מגדלי הפטס ממשיכים לקבל סובסידיה בעבור המכסה שאושרה לכל אחד מהם בשנת 1996, וכי לא ניתנות מכסות חדשות בענף.¹ אלא, שדוח זה מגלה כי למעשה קיימים שלושה "מסלולי" סובסידיה: מלבד מסלול ההטלה והפטס, קיים מסלול שלישי אשר אינו נזכר בחוק הגליל ושמו "חלף פטס".
3. דוח הביקורת מגדיר את הכספים המשולמים במסגרת מסלול שלישי זה ככזה בו "הזכאים מקבלים תשלומי העברה למרות שהם לא מייצרים בפועל וזאת במסגרת החלטה מנהלתית [...] התשלום מחושב בדומה לתשלום סובסידית הפטס לפי המכסה המקסימלית".² כלומר, מדובר בתשלום המועבר לבעלי המכסות משנת 1996, אשר תדלו זה מכבר מגידול פטמים, אך ממשיכים לקבל תשלום על כך – מסיבה שאינה ברורה.
4. לפי ממצאי אותה הביקורת, לא קיימת אף אסמכתא להחלטה, משנת 1998, ליצור את מסלול הסובסידיה השלישי ולא ברור מהו תוקפה; יתרה מכך, נכתב בדוח כי אין הגדרות ונהלים ברורים למסלול סובסידיה זה וכי ביצעו נתון לשיקול דעת הגורמים במשרד החקלאות. נמצא, כי מעבר להעברת הכספים לאלו שהיו בעלי מכסה, בפועל, ישנם "מגדלים" חדשים אשר "נכנסים בנעלי" הקודמים, באמצעות רכישת ביתם או נחלתם, ואלו ממשיכים לקבל במקומם את הסובסידיה על המכסה הישנה.³
5. כלומר, נראה כי הדרישה היחידה לקבלת הכספים היא החזקה במכסה לגידול פטס (או החלפת אדם בעל מכסה כזו) ב-1996, לפני עשרים שנה, ומגורים ביישובים שנקבעו בחוק. אלא שמסתבר כי אף תנאי המגורים אינו נאכף בקפדנות: נמצא באותה הביקורת כי הזכאי לסובסידיה יכול, בפועל, לעזוב את היישוב, כאשר העזיבה "מקפיאה" את התשלומים ואלו "משתחררים" עם חזרתו.⁴ מעבר לכך, נראה שמשרד החקלאות לא הגיש אף תביעה להשבת הכספים עבור "מגדלים" שזכאותם הוקפאה.⁵
6. מעבר למגדלים אשר התגלה כי אינם זכאים כיוון שאינם ממלאים את התנאי (היחיד, נזכיר, הנדרש מבעל מכסה על מנת לקבל את הכספים) הרי שקיים חשש כי רבים אחרים אינם

¹ יחידת הביקורת, משרד האוצר – אגף החשב הכללי "דוח ביקורת החשבות משרד החקלאות – 2014", 8 (יולי 2014) (להלן: "דוח הביקורת").

² שם.

³ שם בעמ' 49.

⁴ שם, בעמ' 50.

⁵ שם, בעמ' 51.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

מתגוררים במקום ובכך אינם עומדים בו; אלא שדוח מבקר המדינה שעסק בנושא מצא כי מפאת חוסר בתקציבים, לטענת משרד החקלאות, פעילות האכיפה ואיתור המתחזים הופסקה – כך שכלל לא ניתן לוודא כי מקבלי הסובסידיה כיום אכן מתגוררים ביישובים שהוגדרו.⁶

7. **מכל האמור לעיל עולה כי מזה קרוב ל-20 שנה מעביר משרד החקלאות כספים במסגרת מסלול סובסידיה הנשען על בסיס רעוע, ללא הנחיות ונהלים, כאשר כלל לא ברור מכוח איזו סמכות התקבלה ההחלטה על העברת הכספים - ואף מי הגורם המאשר.**

8. מעבר לחשש כי ההחלטה על העברת כספי ציבור התקבלה בחוסר סמכות, ניתן בהחלט להעלות ספק באשר לבסיס המהותי להעברת הכספים; כאמור, הזכאות לקבלת הסובסידיה מבוססת על קיומה של מכסה לגידול פטמים לפני כעשרים שנה. גם אם מטרתה לתמוך ביישובי הגליל, וודאי ישנה דרך לתמוך בתושבים בדרך אשר ניתנת לעדכון ואינה כה שרירותית. יתרה מכך, גם אם באמצעות מתן הסובסידיה מבקש המשרד לתמוך בחקלאים שאיבדו את פרנסתם, הרי שלא מתקיימת בדיקה על מנת לוודא האם ישנו כל צורך לחקלאים אלו בתשלום. אותה "הסתמכות" על המכסה הישנה, שבוטלה זה מכבר, אינה מתיישבת עם המגמה להפסיק את התכנון בענף. מעבר לכך, המציאות מלמדת כי התשלום ניתן להעברה באמצעות רכישת ביתו או נחלתו של מקבל הסובסידיה.⁷

9. ונדגיש, כי לא מדובר בתשלום זניח; לפי נתונים רשמיים שהועברו לתנועה ממועצת הלול, בשנת 2015 בלבד שולמו ל"מגדלים" מעל ל-33 מיליון שקלים במסגרת מסלול סובסידיה זה, ל-599 זכאים שונים. כלומר, ניתן להעריך כי במהלך 18 השנים האחרונות, מאז קבלת ההחלטה על יצירת מסלול הסובסידיה, הועברו במסגרת מסלול "חלף פטם" מעל לחצי מיליארד שקלים וזאת, על פי החשש, בחוסר סמכות.

10. נוכח כל זאת, ובעקבות הביקורת שערך מבקר המדינה בה התייחס גם לממצאי דוח הביקורת של אגף החשב הכללי, השיב משרד החקלאות למשרד מבקר המדינה כי בשנת 2015 יחל תהליך הביטול של מסלול חלף הפטם בהדרגה, עד לביטולו המוחלט בסוף שנה זו.⁸ ואולם, מתשובת מועצת הלול לבקשה שהגישה התנועה לפי חוק חופש המידע בנושא, עלה כי ברבעון הראשון לשנת 2016 הועברו כבר כ-8 מיליון לשקלים לזכאים לקבלת הסובסידיה – זאת, על אף שכאמור, משרד החקלאות עצמו כבר החליט בסוף 2014 כי יש לבטל תשלומים אלו.

⁶ משרד מבקר המדינה דוח שנתי 1006-1007 (2015). (להלן: "דוח מבקר המדינה").

⁷ דוח הביקורת, לעיל ה"ש 1, בעמ' 49.

⁸ דוח מבקר המדינה, לעיל ה"ש 6, בעמ' 1008.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

11. נוכח כל האמור, העובדה שמשרד החקלאות אינו עומד בהצהרותיו למשרד מבקר המדינה, אף על פי שהכיר בצורך לבטל את מסלול הסובסידיה, וממשיך להעביר את הכספים תוך התעלמות מכלל הכשלים שהובאו לעיל מהווה זלזול בכספי ציבור ובשלטון החוק. ברי כי כל עוד פעולת המשרד מתבצעת ללא מקור נורמטיבי או נהלים סדורים, הרי שקיים חשש כבד כי אינה עולה בקנה אחד עם דרישות החוק.

12. בהערת אגב נציין כי במסמך הערות ראש הממשלה לזוה מבקר המדינה ציין משרד החקלאות כי ברצונו להמתין עם אישור ההחלטה על הפסקת התשלומים עד לממשלה הבאה.⁹ לא ברור לאיזו ממשלה התכוון המשרד בתגובתו, שכן, המסמך פורסם במאי 2015, כחודשיים בלבד לאחר הבחירות האחרונות שהתקיימו, ולא צוין המועד בו הועברו הערות המשרד. ואולם, ככל שכוונת המשרד אכן הייתה להמתין לממשלה הבאה שתוקם, ככל הנראה במסגרת הבחירות הבאות, הרי שהצהרה זו הינה כלעג לרש. נבקש להדגיש כי אין כל סיבה או צידוק שלא להפסיק את התשלום, בהתאם להצהרות המשרד, לאלתר.

13. עוד יובהר, כי התנועה אינה מבקשת לתביע עמדה עקרונית באשר לתמיכה ביישובי הגליל או ביישובים אחרים בפריפריה. ואולם, באם משרד החקלאות, או כל משרד ממשלתי אחר, מבקש לתמוך בתושבים אלו, הרי שעליו לפעול בדרך שתבחר לכך על ידי בעל הסמכות לקבלת ההחלטות, ובאופן סדור המתיישב עם כללי מנהל תקין.

14. בשל כלל הכשלים אשר פורטו לעיל, התנועה קוראת לשר החקלאות לקיים את הצהרתו ולהפסיק לאלתר את העברת התשלומים במסגרת מסלול הסובסידיה "חלף פטם".

15. בנוסף, נבקש לדעת מהו, לעמדתו של משרד החקלאות, המקור החוקי מכוחו הועברו הכספים עד כה. כמו כן, ובעקבות ממצאי הדוחות שהוזכרו, נבקש לדעת האם הוגשו תביעות להשבת הכספים ששולמו למגדלים אשר נמצא כי לא התגוררו בפועל ביישובים המנויים ברשימה.

16. נבחר בשנית כי לא ניתן להשלים עם המצב הנוכחי, בו מועברים כספי ציבור בלא בסיס חוקי, ללא נהלים או הנחיות, וכתלות בשיקול דעת הגורמים במשרד החקלאות ובחם בלבד. לפיכך, התנועה עומדת על כך שיש להפסיק את העברת התשלומים מכוח מסלול הסובסידיה "חלף פטם" באופן מידי, וללא כל שיהוי נוסף.

⁹ משרד ראש הממשלה – אגף המפקח הכללי לענייני ביקורת המדינה הערות ראש הממשלה לזוה מבקר המדינה – 231 ג65 (מאי 2015).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

17. לטיפולך ולתגובתך המהירה, נודה.

בכבוד רב,

נילי אבן-חן, עו"ד
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

גל קויתי
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר

העתקים:

כבי' השופט (בדימו') יוסף שפירא, מבקר המדינה, משרד מבקר המדינה.
מר משה כחלון, שר האוצר, משרד האוצר.

3

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

תאריך: כ"ו אב, תשע"ו 30/08/2016

סומן: כ-14-13958

לכבוד

גב' מיכל עבאדי-בויאנג'ו, רו"ח

החשבת הכללית

משרד האוצר

נכבדתי שלום רב,

הנדון: קריאה לעריכת ביקורת על העברת הכספים במסגרת מסלול

הסובסידיה "חלף פטם"

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") הרינו לפנות אליך כדלקמן:

1. בחודש יולי 2014 פרסמה יחידת הביקורת במשרד האוצר – אגף החשב הכללי דוח שכותרתו "ביקורת בנושא סובסידיות במשרד החקלאות" (להלן: "דוח הביקורת"). הדוח עסק בתשלומי סובסידיה המועברים לפי חוק הגליל, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק הגליל"). חוק הגליל קובע הסדר לפיו מועברים תשלומי סובסידיה, לחקלאים בענף הלול, מגדלי פטמים וביצי מאכל, המתגוררים ביישובי הגליל שנבחרו ומנויים בתוספת. תוקפו של החוק, נכון למועד שליחת מכתב זה, מתוארך לשנת 2017, וככל שידוע לנו, טרם הוארך.
2. מדוח הביקורת עולה כי מגדלי הפטם ממשיכים לקבל סובסידיה בעבור המכסה שאושרה לכל אחד מהם בשנת 1996, וכי לא ניתנות מכסות חדשות בענף.¹ אלא, שדוח זה מגלה כי למעשה קיימים שלושה "מסלולי" סובסידיה: מלבד מסלול ההטלה והפטם, קיים מסלול שלישי אשר אינו נזכר בחוק הגליל ושמו "חלף פטם".
3. דוח הביקורת מגדיר את הכספים המשולמים במסגרת מסלול שלישי זה ככזה בו "הזכאים מקבלים תשלומי העברה למרות שהם לא מייצרים בפועל וזאת במסגרת החלטה מנהלתית [...] התשלום מחושב בדומה לתשלום סובסידית הפטם לפי המכסה המקסימלית".² כלומר, מדובר בתשלום המועבר לבעלי המכסות משנת 1996, אשר חדלו זה מכבר מגידול פטמים, אך ממשיכים לקבל תשלום על כך – מסיבה שאינה ברורה.

¹ יחידת הביקורת, משרד האוצר – אגף החשב הכללי "דוח ביקורת החשבות משרד החקלאות – 2014", 8 (יולי 2014).

² שם.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

4. לפי ממצאי אותה הביקורת, לא קיימת אף אסמכתא להחלטה, משנת 1998, ליצור את מסלול הסובסידיה השלישי ולא ברור מהו תוקפה; יתרה מכך, נכתב בדוח כי אין הגדרות ונהלים ברורים למסלול סובסידיה זה וכי ביצעו נתון לשיקול דעת הגורמים במשרד החקלאות. כמו כן, נמצאו ליקויים נוספים במסלול הסובסידיה האמור.
5. בהתאם לממצאים אלו המלצת הביקורת הייתה לבחון את צידוק קיומו של מסלול ה"חלף פטס", כמו גם להכין נהלים מלאים לגביו, וכן לתקן ליקויים נוספים שנמצאו במהלך הביקורת באשר למסלול סובסידיה זה.³
6. בעקבות דוח הביקורת של אגף החשב הכללי, התייחס אף מבקר המדינה לנושא. בתשובה השיב משרד החקלאות למשרד מבקר המדינה כי בשנת 2015 יחל תהליך הביטול של מסלול חלף הפטס בהדרגה, עד לביטולו המוחלט בסוף שנה זו.⁴ ואולם, מתשובת מועצת הלול לבקשה שהגישה התנועה לפי חוק חופש המידע בנושא, עלה כי ברבעון הראשון לשנת 2016 הועברו כבר כ-8 מליון לשקלים לזכאים לקבלת הסובסידיה – זאת, על אף שכאמור, משרד החקלאות עצמו החליט כבר בסוף 2014 כי יש לבטל תשלומים אלו.
7. נראה, אם כן, שהמלצות הביקורת לא יושמו; נוכח האמור, פנתה התנועה אל שר החקלאות בקריאה להפסיק לאלתר את העברת תשלומי הסובסידיה. מכתבנו אל שר החקלאות מצורף כנספח למכתב זה.
8. כמו כן, ובהמשך ישיר לאמור, פונה התנועה אל החשבת הכללית בקריאה להורות על עריכת ביקורת המשך בעניין הסובסידיות מכוח חוק הגליל בכלל, ומסלול הסובסידיה "חלף פטס" בפרט.
9. כמו כן, פונה התנועה אל החשבת הכללית לצורך קבלת עמדתה הסדורה בעניין המשך העברת הכספים במתכונת הנוכחית, נוכח ממצאי הביקורת ונוכח התמונה המתגבשת לפיה לקחי הביקורת והמלצותיה טרם יושמו, בחלוף כשנתיים מפרסום הדוח.
10. לטיפולך ולתגובתך המהירה, נודה.

בכבוד רב,

נילי אבן-חן עו"ד
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

גל קויתי
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר

³ שם, בעמ' 52.

⁴ משרד מבקר המדינה דוח שנתי 1008 165 (2015).

4

מדינת ישראל משרד האוצר

ט"ז בחשון התשע"ז
17 בנובמבר 2016
ח.ש. 2016-20111

אל:

עו"ד נילי אבן-חן,
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר,
התנועה למען איכות השלטון בישראל

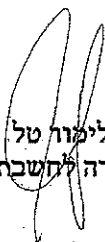
גב' גל קיזיחי,
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר,
התנועה למען איכות השלטון בישראל

הגדון: קריאה לעריכת ביקורת על העברת הכספים במסגרת מסלול הסובסידיה "חלף פטם"
מכתבך מיום 30 באוגוסט 2016

בהמשך לפנייתך שבטימוכין, הרינו להשיבךן כלהלן:

1. כפי שצוין במכתבכן, חרף דו"ח הביקורת שפורסם על ידי אגף החשב הכללי, משרד החקלאות ופיתוח הכפר אכן ממשיך כמתן תשלומים לחקלאים במסגרת מסלול הסובסידיה "חלף פטם". מאחר ומדובר בנושא המתקצב על ידי אגף התקציבים מדי שנה ונקבע בהתאם למדיניות משרד החקלאות ופיתוח הכפר, אגף החשב הכללי פנה למנכ"ל המשרד לקבלת התייחסותו בדבר הבסיס החוקי ומדיניות המשרד כפועל יוצא, לעניין מסלול הסובסידיה "חלף פטם".
2. מבירור שנערך מול המשרד עולה כי מירב הליקויים שעלו בדו"ח הביקורת תוקנו. בהתאם להנחיית החשבת הכללית, יחידת הביקורת צפויה לבצע ביקורת חוזרת במהלך שנת 2017 בנושא, על מנת לבדוק ולוודא כי כלל הליקויים אכן תוקנו בהתאם להמלצות הדו"ח.

בברכה,

לימור טל
סגנית בכירה לחשבת הכללית

מרדכי אלישע
סגן בכיר לחשבת הכללית

העתק:

גב' מיכל עבאדי-בויאנג'ו - החשבת הכללית, משרד האוצר
גב' אורליט שאוליאן - חשבת משרד החקלאות ופיתוח הכפר
עו"ד עמיהוד שמלצר - הלשכה המשפטית, משרד האוצר
גב' דניאל פרג - רכזת משרדים כלכליים, משרד האוצר
גב' דריה פודשיבלוב - רפרנטית משרדים כלכליים, משרד האוצר

5

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

תאריך: כ"ו אב, תשע"ו 30/08/2016

סומן: כ-14-13958

לכבוד

מר אילן ישראל

הממונה על חוק חופש המידע

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

א.נ. שלום רב,

הנדון: בקשה לקבל מידע ומסמכים בהתאם לחוק חופש המידע,

התשנ"ח-1998

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") הרינו לפנות אליך כדלקמן:

1. בחודש יולי 2014 פרסמה יחידת הביקורת במשרד האוצר – אגף החשב הכללי דוח שכותרתו "ביקורת בנושא סובסידיות במשרד החקלאות" (להלן: "דוח הביקורת"). הדוח עסק בתשלומי סובסידיה המועברים לפי חוק הגליל, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק הגליל"). חוק הגליל קובע הסדר לפיו מועברים תשלומי סובסידיה, לחקלאים בענף הלול, מגדלי פטמים וביצי מאכל, המתגוררים ביישובי הגליל שנבחרו ומנויים בתוספת.
2. לפי דוח הביקורת, בגדר הכספים המועברים מכוח חוק הגליל קיימים שלושה "מסלולי" סובסידיה: הטלה, פטם ו"חלף פטם".¹
3. נוכח האמור לעיל, נבקש לקבל לידינו את המידע הבא:
  - א. מסמך המהווה את המקור החוקי מכוחו מעביר משרד החקלאות תשלומי סובסידיה במסגרת מסלול הסובסידיה "חלף פטם".
  4. יובהר בזאת כי פנייתנו זו הינה בהתאם למתווה הקבוע בחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק") ובתקנות מכוחו.
  5. בהתאם לסעיף 6(2) לתקנות חופש המידע (אגרות) (תיקון), התשע"ד-2014, התנועה פטורה מתשלום אגרה בעבור בקשת חופש המידע:

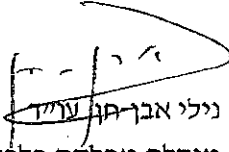
¹ יחידת הביקורת, משרד האוצר – אגף החשב הכללי "דוח ביקורת החשבות משרד החקלאות – 2014", 8 (יולי 2014).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

- א. מצורף אישור ניהול תקין לשנת 2016 מרשם העמותות כפי שמורה הסעיף.
- ב. המטרות הציבוריות שמקדמת התנועה מופיעות ברשימת המטרות הציבוריות כפי שפורסמה על ידי היחידה הממשלתית לחופש המידע במשרד המשפטים, ובראשן ומבלי למצות, "פעילות למען טוהר מידות בשירות הציבורי ומנהל תקין" (מצורפת הרשימה לנוחותך).
6. על כן, נבקש לקבל את התייחסותך לגבי המצאת המידע המבוקש תוך 30 יום, וזאת בהתאם למצוות סעיף 7(ב) לחוק.
7. נזכיר בזאת, כי התקופה הקבועה בחוק הינה התקופה המקסימאלית למסירת המידע, אולם אין בה כדי למנוע מסירת המידע עובר לסיום תקופה זו. לכן, נודה באם כל מסמך או תשובה אשר יאותרו בעניין זה, יועברו לידינו באופן מידי ולא רק בתום השלמת איסוף המסמכים כולם.
8. לטיפולך ולתגובתך המהירה, נודה.

נילי אבנר-חן עו"ד
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

בכבוד רב,

גל קונית
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר

6

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופתוח הכפר
הנהלה, הממונה על חוק חופש המידע

תאריך: י"ח כסלו תשע"ז
18/12/2016
סימוכין: 2216

לכבוד
עו"ד נילי אבן-חן
התנועה למען איכות השלטון בישראל

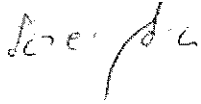
באמצעות: economic@mqg.org.il

הנדון: מסמך הבסיס החוקי לתשלומי סובסידיות לפי חוק הגליל
סימוכין: פנייתך מיום 30/08/2016

1. ראשית, אני מצטער על העיכוב הרב במתן תשובתנו.
2. לאחר שעיינו בבקשתך לקבלת מידע, ולאחר התייעצות עם הגורמים המקצועיים והמשפטיים, החלטנו להיעתר לך. להלן תשובתנו:
3. בשנים 1994 עד 1996 בוצעה רפורמה בענף הפטם, אשר נועדה, בין היתר, לעודד את ההתייעלות בענף. כחלק מהרפורמה, ובמטרה להגן על החקלאים הקטנים, נקבע בחוק המועצה לענף הלול כי מכסה אישית ניתנת להעברה בין בעל מכסה אישית אחד למשנהו, וכי בעל מכסה שהודיע למועצה על ויתור על מכסתו, יהיה זכאי לפיצוי מהמדינה.
4. יחד עם זאת, לאור העובדה שבחוק הגליל נקבע כי לבעלי מכסה במרום הגליל תינתן סובסידיה בשל פטמים או ביצי מאכל שיוצרו במסגרת מכסתם, מגדלי הפטמים באזור זה בחרו שלא לוותר על המכסה ואף המשיכו לייצרה, גם במקרים בהם עלויות הייצור עלו על התמורה. כפועל יוצא מכך, הוחלט, בהסכמת משרד האוצר, ולפנים משורת הדין, להעביר לבעלי מכסה לייצור פטמים במרום הגליל סך השווה לסכום הסובסידיה לה היו זכאים מכוח הוראות חוק הגליל, גם במקרים בהם לא מתבצע ייצור בפועל וללא קשר להיקף הייצור (להלן - **חלף סובסידיה**).
5. החל משנת 2005, הודע לאותם בעלי מכסה כי חלף סובסידיה ישולם רק בתנאי שהם מתגוררים בפועל, ברציפות ובקביעות במרום הגליל, וכתנאי לתשלום החלף, הם נדרשו להצהיר כי הם אכן מתגוררים במרום הגליל. **מצ"ב המסמכים שהועברו למגדלים המבטאים גם את ההסכמות עם משרד האוצר בנושא.**

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הנהלה, הממונה על חוק חופש המידע

בכבוד רב,

אילן ישראל
ממונה על חוק חופש המידע
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

העתק:

עו"ד גילי שפירא, הלשכה המשפטית
עו"ד אסתר זנזורי פריאל, הלשכה המשפטית
דנה שטרית, ראש ענף (חוק הגליל), הרשות לתכנון

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
לשכת סמנכ"ל בכיר לייצור וכלכלה

י"ז אייר, תשס"ח
 26 במאי, 2005

לכבוד:
 מגדל פטם נכבד

הנדון: חתימה על התחייבות לצורך חידוש הסדר חלף סובסידייה בפטם.

שלום רב,

בהמשך למכתבם אליך של מנכ"ל משרד החקלאות וחשב המשרד מיום 15/5/05 בנושא תשלום סובסידיה לפנים משורת הדין (חלף סובסידיה) והמצ"ב ולצורך חתימה על ההתחייבות (נספח א) - על המגדל (בעל המכסה הרשום במועצת הלול, בהתאם לשם במדבקה) להגיע אל המשרד המחוזי של משרד החקלאות אליו הוא שייך ולהביא עימו את המסמכים הבאים:

1. טופס התחייבות חתום על ידכם (ניתן לקבל את הטופס גם במשרד החקלאות האזורי).
2. אישור חתום ע"י מורשה חתימה באגודה כי המגדל גר בקביעות וברציפות במושב (מצורף נוסח).
3. תעודת זהות כולל צילום הספח.
4. טופס פרטי בנק חתום על ידי הבנק (רק למגדלים שלא היו בהסדר או מבקשים לשנות פרטי בנק - פרטי הבנק יהיו של בעלי המכסה בלבד, את הטופס ניתן להוריד באתר המשרד)

בברכה,

איציק בן דוד
 סמנכ"ל בכיר לייצור וכלכלה

טלפון המחוז: קריית שמונה 04-6944977, עכו 04-9853018

מצורף: מכתבם של מנכ"ל וחשב המשרד בדון, טופס התחייבות לחתימה במחוז.

העתיקים:

מר יוסי ישי- מנכ"ל המשרד
 מר יוחנן שליין-חשב המשרד
 ראשי מועצות אזור חוק הגליל (מעלה יוסף, מרום הגליל, מבואות חרמון, רמת הגולן, מטה אשר, גליל עליון)
 מר יגאל חן- מנהל מחוז גליל גולן
 גבי שרה איל- מנהל מחוז גליל מערבי
 מר ירד-יוניר מינהלת הלול

15 במאי 2005

לכבוד

תנדון: הודעה בדבר תשלום סובסידיה לפנים משורת הדין לזכאים לפי חוק הגליל

הריני להודיע, כי בהתאם לסיכום בין משרד החקלאות ופיתוח הכפר למשרד האוצר, ולפנים משורת הדין, תעביר הממשלה לבעל מכסה במרום הגליל, כהגדרת ביטויים אלה בחוק הגליל, התשמ"ח - 1988 (להלן: "המגדל"), הזכאי לקבל סובסידיה בשל פטימים שיוצא במסגרת מכסתו לפי סעיף 2(ד1) לחוק הגליל, סך השווה ל-100% (25% מכל רבעון) מסכום הסובסידיה לה היה זכאי המגדל לפי חוק הגליל אילו המשיך לייצר את מלוא מכסתו, אף אם אינו מייצר מכסתו בפועל (להלן: "חלף סובסידיה"), וזאת בכפוף לתנאים המפורטים להלן:

1- המגדל מילא את כתב הצהרה וההתחייבות המצ"ב כנספח א' להודעה זו וחתם עליו בפני סגן מנהל המרחז (לחכונן) במרחז משרד החקלאות הרלוונטי, או מי שהוסמך לכך על ידו, ליום 31.8.2005.
ודגש, החל משנת 2006, מגדל שלא יחתום על כתב הצהרה והתחייבות כאמור לעיל לא יזא זכאי לחלף סובסידיה.

2- בכפוף לאמור בסעיפים 7 ו-8 להלן, החל משנת 2005, חלף סובסידיה ישולם למגדל עבור התקופה בה הינו בעל מכסה לייצור תפוח פטימים לפי חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1963.

3- חלף סובסידיה ישולם רק בתנאי שהמגדל מתגורר בפועל ברציפות ובקביעות במרום הגליל; משרד החקלאות שומר לעצמו הזכות לבחוק את העמידה בתנאי זה מעת לעת בין במישורן ובין בעקיפין, לרבות באמצעות המועצה לענף הלול.

4- במידה והמגדל ימשיך לייצר פטימים במסגרת מכסתו, יבוצע הייצור שלו במשק חקלאי שהוא בעליו. לענין זה, "בעלים" – לרבות מחזיק כמשמעותו בחוק ההתיישבות החקלאית (טימנים לשימוש בקרקע חקלאית), התשכ"ז-1967.

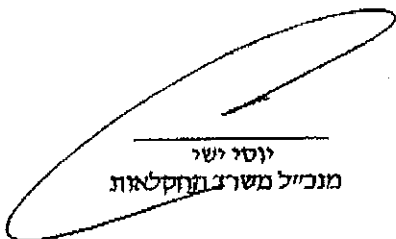
5- במידה ותקום למגדל, בגין התקופה בה קיבל חלף סובסידיה, זכאות לקבל סובסידיה לפי חוק הגליל, יראו בחלף סובסידיה זו כסובסידיה גם לפי החוק. למען הסך ספק, בכל מקרה לא יהיה זכאי מגדל גם לתשלום סובסידיה לפי חוק הגליל וגם לתשלום חלף סובסידיה.

6- חלף הסובסידיה ישולם רק כל עוד הוראות חוק הגליל בנוגע לתשלום סובסידיות בשל ייצור פטימים הינן בתוקף ו/או לא פסקה הזכאות לקבלת סובסידיה מכוחן.

7- תשלום חלף הסובסידיה כפוף לאישור תקציב.

8- אין באמור לעיל כדי ליצור כל מחויבות מצד הממשלה להמשיך מתן חלף הסובסידיה כאמור או לקביעת משך התקופה בה תינתן חלף סובסידיה זו מעבר לשנת 2005. משרד החקלאות והאוצר יהיו רשאים בכל עת, לפי שיקול דעתם הבלעדי ומדיניותם, להפסיק מתן חלף סובסידיה זו, בין אם חוק הגליל בתוקף ובין אם לאו.

9- הודעה זו מבטלת כל הסכם/הסכמה קודמים בין הממשלה למגדלים שעניינם חלף הסובסידיה.

יונסי ישי
מנכ"ל משרד החקלאות

בכבוד רב,

יוחנן שליין
חשב משרד החקלאות

נספח א': כתב הצהרת והתחייבות

אני, הח"מ _____ מהיישוב _____ משק מס' _____, מצהיר, מאשר ומתחייב כדלהלן:

- 1- הנני מעונין לקבל חלף סובסידיה כאמור בהודעה.
- 2- הנני מאשר כי קראתי והבנתי את כל האמור בהודעת משרד החקלאות מיום ה 15 במאי 2005 המצורפת, ומצהיר בזה כי אני עומד בתנאים המפורטים בה.
- 3- הנני בעל מכסה במרום הגליל, כהגדרת בטימים אלה בחוק הגליל, התשמ"ח-1988, הזכאי לקבל סובסידיה בשל פטימים שיוצרו במסגרת מכסתי לפי סעיף 2(ד) לחוק הגליל.
- 4- הנני מצהיר בזה כי אני מתגורר בפועל ברציפות ובקביעות במרום הגליל, ומתחייב להודיע על כל שינוי במקום מגורי תוך 30 ימים מיום השינוי. ידוע לי כי אהיה זכאי לתשלום חלף הסובסידיה רק עבור התקופה שהתגוררתי כאמור במרום הגליל.
- 5- הנני מתחייב כי במידה ואמשיך לייצר פטימים במסגרת מכסתי, יבוצע הייצור סילו במשק חקלאי שאני בעליו (לענן זה, "בעלים" - לרבות מחזיק כמשמעותו בחוק ההתחייבות החקלאית (סעיפים לשימוש בקרקע חקלאית), התשכ"ז-1967).
- 6- הריני להצהיר ולהתחייב בזה כי במידה ותקום לי, בגין התקופה בה אקבל חלף סובסידיה, זכאות לקבלת סובסידיה לפי חוק הגליל, יראו בחלף סובסידיה זו כסובסידיה גם לפי החוק ולא תישמע כל טענה מצדי להיעדר תשלום לפי החוק.
- 7- ידוע לי כי בכפוף לאמור בסעיף 8, החל משנת 2005, חלף הסובסידיה ישולם לי רק עבור התקופה בה אהיה בעל מכסה לייצור ושיווק פטימים לפי חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1963.
- 8- ידוע לי כי אין באמור בהודעה כדי ליצור כל מחויבות מצד הממשלה להמשיך מונן הסובסידיה כאמור או לקביעת משך התקופה בה תימנן סובסידיה זו מעבר לשנת 2005 וכי משרדי החקלאות והאוצר יהיו רשאים בכל עת, לפי שיקול דעתם הבלעדי ומדיניותם, להפסיק מתן סובסידיה זו, בין אם חוק הגליל בתוקף ובין אם לאו.

9- ידוע לי ומוטכם עלי כי בטלים בזאת כל הסכס/הסכמו קודמים ביני לבין הממשלה בעניין חלף הסובסידיות.

אני הח"מ מצויר בזאת כי כל התחייבויותיי והצהרותיי בכתב זה הם אמת.

שם המגדל: _____

ת.ז.: _____

חתימה: _____

אני הח"מ _____ עובד משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מאשר בזאת כי המגדל חתם בפני

בתאריך _____ על סגב זה.

חתימת העובד: _____

לכבוד:
משרד החקלאות

א.ג.

הנדון: אישור בדבר מגורים בישוב

למגדל:

שם (בעל) _____ מס ת.ז. _____

שם (אשה) _____ מס ת.ז. _____

1. הננו לאשר לכם בזאת, כי המגדל הינו הבעלים / המחזיק במובן חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים) התשכ"ז-1967, במשק חקלאי מספר _____ באגודת _____.

2. הננו מאשרים בזאת כי הנ"ל מתגורר מגורי קבע (בקביעות וברציפות) במושב _____ (במידה ורק אחד מבני הזוג גר במושב יש לציין זאת בהערה ליד שמו).

הערות: _____
_____

בכבוד רב

שם החותם _____ ת.ז. _____

שם האגודה: _____

תפקיד _____ (מזכיר, יו"ר ועד)

חתימה וחותמת האגודה _____ תאריך _____

